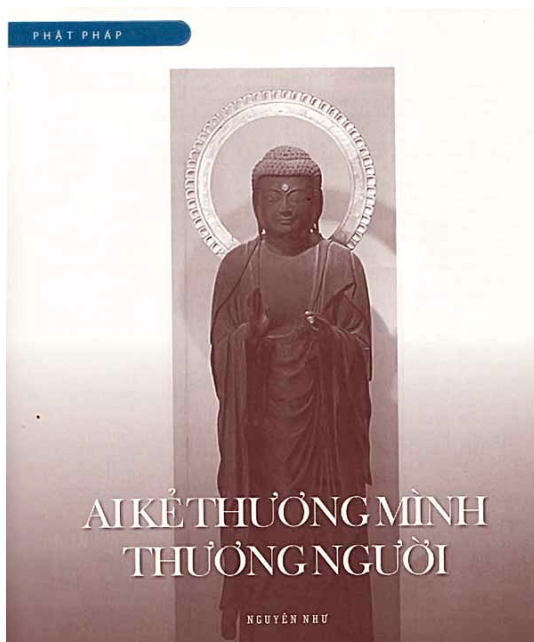

Kinh Phật là những bài học rất căn bản bổ ích, tốt cho mình và tốt cho người. Bởi một lẽ đơn giản: Khuyến người ta phải biết thương mình bằng cách chuyên tâm làm điều lành, tránh làm những điều có hại cho bản thân. Phật dạy không sát sanh, không trộm cắp, không tà dâm, không nói dối, không uống rượu, đích thực là những việc hết sức bổ ích cho đời sống cá nhân của bất kỳ người nào. Tất thân có tu tập, chuyên tâm làm điều lành, không làm điều ác, đó là Phật gọi là thương mình, còn gọi là yêu mình (attakàmeti). Mà thương mình như thế tức là thương người, vì người có tu tập, không làm những việc có hại cho bản thân, cũng có nghĩa là không làm những việc gây tổn hại cho người khác. Thương mình mà làm điều xấu ác, đời này không tốt với người thì không phải là thương mình thực sự, mà đó chỉ là biểu hiện của cách nghĩ sai lầm và ích kỷ. Còn nói thương người, làm điều tốt cho người mà bản thân mình sống không tốt thì cũng chưa phải là thương người thực sự, vì như thế tức là không thành thực.

Đạo Phật xem cuộc đời này là nơi chia cách, nên thương mình, làm điều tốt cho mình, không làm điều xấu ác, cũng chính là thương người, mang điều tốt đến cho người và ngược lại. Hiểu như thế thì thương mình, làm điều tốt cho mình, không làm điều xấu ác, chính là thương người, làm điều tốt cho người, cũng chính là thương mình vậy. Trong đời sống hàng ngày, Đức Phật khuyên mọi người nên trao tặng cho nhau "món quà an lạc" (santam upahàram), nguyện muốn nếp sống biết thương mình và thương người bằng cách nỗ lực làm mọi điều lành, tránh xa các điều xấu ác, trong ý nghĩ, trong lời nói cũng như trong việc làm. Vậy nên, chúng ta nói đến thương người, hãy học thương mình trước. Phải biết thương mình trước rồi mới nói đến thương người, Nghe có vẻ không cao thượng cho lắm, nhưng bài học căn bản của lòng thương người bắt nguồn từ việc biết thương mình. Đức Phật chúng ta nghĩ sao

Thật vậy, tôi thân và nói cho chúng ta biết về chuyện này:

Tâm ta đi cùng khắp,

Tất cả mọi phương trời,

Cũng không tìm thấy được,

Ai thân hơn tôi nữa.

Tôi nghĩ đến mọi người,

Quá thân ái như vậy.

Vậy ai yêu tôi nữa,

Chỉ hỏi tôi nghĩ người (1).

Thế nào là biết tha thứ cho chính mình, "biết yêu mọi người nữa?". Câu chuyện đàm đạo sau đây giữa vua Pasenadi nước Kosala và Đức Phật(2) nói cho ta biết ai là người biết tha thứ cho chính mình, yêu mọi người nữa; cũng có nghĩa là biết tha thứ cho người, không hỏi tôi nghĩ của người khác.

Bach Thôn Tôn, khi con đang nghĩ yên tâm về mình, tôi khuyên này khi lên nói con. "Đi với người nào, tôi nghĩ là thân ái? Đi với người nào, tôi nghĩ là kẻ thù?". Và rồi bậc Thầy Tôn, con suy nghĩ như sau:

"Nhưng ai sống thân làm ác, sống miệt nói ác, sống nghĩ ác"; đối với người này, kẻ thù là kẻ thù. Do vậy có nói: "Kẻ thù là thân ái của chúng tôi", nhưng kẻ thù đối với họ là kẻ thù. Vì sao vậy? Nhưng gì kẻ thù làm cho kẻ thù, kẻ thù của họ làm cho kẻ thù của họ. Nhưng vậy. Do vậy, kẻ thù của họ là kẻ thù.

Nhưng ai sống thân thiện làm thiện, sống miệt nói thiện, sống ý nghĩ thiện"(4), đối với họ, kẻ thù là thân ái. Do vậy có nói: "Kẻ thù là kẻ thù của chúng tôi", nhưng kẻ thù đối với họ là thân ái. Vì sao vậy? Nhưng gì kẻ thù làm cho kẻ thù, kẻ thù của họ làm cho kẻ thù của họ. Nhưng vậy. Do vậy, đối với họ, kẻ thù là kẻ thù.

- Nhưng vậy là phải, thật là đối với người. Nhưng vậy là phải, thật là đối với người. Thật là đối với người, nhưng ai sống thân làm ác..Do vậy, đối với họ, kẻ thù là kẻ thù. Thật là đối với người, nhưng ai sống thân làm thiện...do vậy, đối với họ, kẻ thù là kẻ thù.

Nếu nhưng ai biết được,

Kẻ thù là thân ái,

Hãy không liên hệ,

Với các đối tượng ác hại,

Khó để có thể nhận được,

Bên trong tâm hồn,

Tôi bắt đầu làm nghĩ.

Khi có nghĩ như vậy,

Cái gì là của mình?

Lấy cái gì đem đi?

Cái gì theo dõi hình,

Như bóng theo dõi hình?

Đây không bắt đầu,

làm các nghĩ công đức,

làm các nghĩ ác đức,

Lấy hai đem đi,

Cả hai của không,

như bóng theo dõi hình,

c^{on} hai theo k^{hi} y,

do v^{ay} hãy làm lành,

tích lũy cho đ^u i sau,

công đ^u c cho đ^u i sau,

là h^u u c^{on} cho ng^u i.

Chú thích:

1. Kinh Mallika, T^u ng ng B^{ai} .

2. Kinh thân ái, T^u ng ng B^{ai} .

3. Nghĩa là sát sinh, tr^u m c^{on} p, tà dâm (thân làm ác), nói láo, nói hai l^u i, nói l^u i đ^u c h^u i, nói l^u i phù phi^u m, (mi^u ng nói ác) tham lam, sân h^u n, h^u i tâm, si mê (ý nghĩ ác)

4. T^u b^{ai} sát sanh, t^u b^{ai} tr^u m c^{on} p (thân không làm ác), t^u b^{ai} tà dâm, t^u b^{ai} nói láo, t^u b^{ai} nói hai l^u i, t^u b^{ai} nói l^u i đ^u c ác, t^u b^{ai} nói l^u i phù phi^u m (mi^u ng không nói ác), t^u b^{ai} tham lam, t^u b^{ai} sân h^u n, t^u b^{ai} h^u i tâm, t^u b^{ai} tà ki^u n hay si mê (ý không nghĩ ác).

Nguyên Nh^u (T^u p chí Văn hóa Ph^u t giáo)

>>> [Xem tin gốc](#)